

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету менеджменту

І.Г. Шавкун
« 25 » 08 2025

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ЦІНОВА ПОЛІТИКА ТА МЕНЕДЖМЕНТ ВИТРАТ У МІЖНАРОДНОМУ
БІЗНЕСІ**

(назва навчальної дисципліни)

підготовки бакалавра

денної та заочної форм здобуття освіти

освітньо-професійної програми Менеджмент міжнародного бізнесу

спеціальності 073 Менеджмент

галузі знань 07 Управління і адміністрування

ВИКЛАДАЧ: Д.Т. Бікулов, д.н.держ. упр, професор, зав. кафедри бізнес-адміністрування і менеджменту зовнішньоекономічної діяльності

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри бізнес-адміністрування
і менеджменту зовнішньоекономічної
діяльності

Протокол № 1 від " 25 " серпня 2025 р.
Завідувач кафедри бізнес-адміністрування і
менеджменту зовнішньоекономічної
діяльності

Д.Т. Бікулов
(підпис) (ініціали, прізвище)

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

С.В. Маркова
(підпис) (ініціали, прізвище)

2025 рік

ЦІНОВА ПОЛІТИКА ТА МЕНЕДЖМЕНТ ВИТРАТ У МІЖНАРОДНОМУ БІЗНЕСІ

Зв'язок з викладачем (викладачами):

Викладач: д.н. держ.упр., професор Бікулов Дамір Тагірович

E-mail: damir.bikulov@icloud.com

Телефон: (061) 289-41-39 (кафедра)

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Кафедра: бізнес-адміністрування та менеджменту ЗЕД, 6й корп. ЗНУ, ауд. 108 (1^й поверх)

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Цінова політика та менеджмент витрат у міжнародному бізнесі» є формування у здобувачів вищої освіти цілісного комплексу знань і практичних навичок щодо методології та інструментарію управління цінами і витратами підприємств, що здійснюють діяльність на міжнародних ринках, з урахуванням сучасних тенденцій глобалізації та конкурентного середовища.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Цінова політика та менеджмент витрат у міжнародному бізнесі» є:

- засвоєння теоретичних засад формування цінової політики підприємств у міжнародному бізнесі;
- вивчення методів та підходів до управління витратами у процесі здійснення зовнішньоекономічної діяльності;
- аналіз факторів, що визначають механізми міжнародного ціноутворення;
- набуття практичних умінь щодо розробки та реалізації стратегій ціноутворення і оптимізації витрат з метою підвищення конкурентоспроможності підприємств.

«Цінова політика та менеджмент витрат у міжнародному бізнесі» як компонент освітньо-професійної програми підготовки відповідає таким програмним компетентностям:

- ЗК7 Здатність спілкуватися іноземною мовою;
- ЗК13 Цінування та повага різноманітності та мультикультурності;
- СК6 Здатність діяти соціально відповідально і свідомо;
- СК9 Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань;
- СК11 Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління;
- СК14 Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності;
- СК15 Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички;
- СК19 Вміння розраховувати потребу в інвестиціях, здійснювати інвестиційний аналіз та планування інвестиційної діяльності, забезпечувати контроль за основними формами та напрямками інвестиційної діяльності підприємства, застосовувати основні методи прогнозування інвестиційного ринку.

«Цінова політика та менеджмент витрат у міжнародному бізнесі» як компонент освітньо-професійної програми підготовки забезпечує такі програмні результати навчання (ПРН):

- ПН11 Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації;
- ПН15 демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності;
- ПН17 Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера;
- ПН20 Вміти проводити аналітичну роботу щодо розвитку міжнародного бізнесу, прогнозувати зміни кон'юнктури світових і регіональних ринків, а також організовувати функціональне забезпечення зовнішньоекономічних операцій та міжнародних торговельних угод з урахуванням принципів сталого розвитку економіки.

Курс «Цінова політика та менеджмент витрат у міжнародному бізнесі» забезпечує поєднання фундаментальних знань із практичними інструментами прийняття управлінських рішень у сфері міжнародної економічної діяльності.

Курс дає можливість:

- сформувати ґрунтовні знання щодо принципів, механізмів та моделей ціноутворення у світовій практиці;
- оволодіти навичками аналізу витрат та визначення шляхів їх оптимізації;
- застосовувати сучасні методи стратегічного й тактичного управління цінами у міжнародному бізнесі;
- використовувати зарубіжний досвід управління витратами в діяльності на зовнішніх ринках;
- підготуватися до професійної діяльності у сфері міжнародного бізнесу, фінансового та стратегічного менеджменту, а також консалтингу.

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Силабус навчальної дисципліни

Необхідні навчальні компоненти (пререквізити, кореквізити і постреквізити): Менеджмент, Математичні основи менеджменту Зовнішньоекономічна діяльність підприємства, Маркетинговий менеджмент, Планування та управління фінансами підприємства, Інноваційний менеджмент, Податковий менеджмент, Управлінський облік, Виробнича практика, Кваліфікаційна робота бакалавра.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Семестр	6 -й	6 -й
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість годин	120	
Лекційні заняття	24 год.	6 год.
Практичні заняття	24 год.	6 год.
Самостійна робота	72 год.	108 год.
Консультації	Консультації: щопонеділка 16:00 - очний формат: 108 кабінет 6 навчальний корпус, кафедра бізнес-адміністрування та менеджменту ЗЕД - дистанційний формат: Zoom meeting ID 932 699 6600 Passcode: 437996	
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1408	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності / результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
Компетентності		
ЗК7 Здатність спілкуватися іноземною мовою	- читання та аналіз професійної літератури іноземною мовою; - рольові ігри (переговори, ділові зустрічі); - участь у семінарах та вебінарах іноземною мовою; - підготовка презентацій англійською	- тести на знання термінології; - усні презентації; письмові завдання іноземною мовою; - участь у дискусіях
ЗК13 Цінування та повага різноманітності та мультикультурності	- аналіз кейсів з міжнародного бізнесу; - групові проекти з мультикультурними аспектами; - обговорення реальних ситуацій міжкультурної взаємодії.	- участь у групових дискусіях; - оцінювання командних проектів; - рефлексивні есе
СК6 Здатність діяти соціально відповідально і свідомо	- наліз кейсів з корпоративної соціальної відповідальності; - проектні завдання з розробки етичних кодексів; - обговорення реальних прикладів соціально відповідальної поведінки	- презентація проектів; - тести на розуміння принципів КСВ; - участь у дискусіях
СК9 Здатність працювати в команді та налагоджувати	- групові проекти; - ділові та рольові ігри; метод «мозкового штурму»;	- спостереження за командною роботою; - оцінювання внеску в груповий проект; - взаємооцінювання у команді.

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань	- кейс-стаді з командного прийняття рішень.	
СК11 Здатність створювати та організувати ефективні комунікації в процесі управління	- тренінги з комунікації; - моделювання переговорів; проектна робота; - презентації з елементами дискусії.	- оцінювання ефективності презентацій; - аналіз комунікативних ситуацій; - тестування з основ комунікації
СК14 Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності	- рольові ігри; - психологічні тренінги; - аналіз ситуацій міжособистісної взаємодії; - кейс-метод	- бліц-опитування; - виконання практичних завдань; - аналітичні есе
СК15 Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички	- тренінги з розвитку лідерства; - рольові ігри (лідер команди, модератор дискусії); - проектна робота з елементами розподілу ролей.	- оцінювання лідерських проявів у групових завданнях; - самооцінка та взаємооцінка; - презентація проектів.
СК19 Вміння розраховувати потребу в інвестиціях, здійснювати інвестиційний аналіз та планування інвестиційної діяльності, забезпечувати контроль за основними формами та напрямками інвестиційної діяльності підприємства, застосовувати основні методи прогнозування інвестиційного ринку.	- лекції з прикладами реальних кейсів інвестиційної діяльності; - практичні заняття з розрахунку інвестиційних показників; - аналіз бізнес-кейсів	- розрахункові завдання; - аналіз та презентація кейсів; - усне опитування з елементами дискусії.
програмні результати навчання:		
РН11 Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації	- використання онлайн-курсів, освітніх платформ (Moodle, Coursera тощо), вебінарів; - семінари-дискусії; - аналітичні семінари (розбір аналітичних публікацій державною та іноземною мовами); - обговорення та презентації.	- презентації; - участь у дискусіях; - аналітичні завдання в системі Moodle.
- РН15 демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності	- аналіз етичних та соціальних кейсів; - групові дискусії з питань міжкультурної взаємодії; - рефлексивні завдання.	- участь у дискусіях; - тести; - оцінювання групових проектів.
РН17 Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера	- дослідницькі завдання; - підготовка індивідуальних та групових проектів; - участь у наукових семінарах	- оцінювання дослідницьких проектів; - презентація результатів; - рецензування робіт колег
РН20 Вміти проводити аналітичну роботу	- лекції з кейсами міжнародних компаній - практичні заняття з аналізу витрат та	- розрахункові завдання; - практичні роботи;

<p>щодо розвитку міжнародного бізнесу, прогнозувати зміни кон'юнктури світових і регіональних ринків, а також організувати функціональне забезпечення зовнішньоекономічних операцій та міжнародних торговельних угод з урахуванням принципів сталого розвитку економіки.</p>	<p>цінової політики - робота з інформаційними базами і звітами міжнародних ринків</p>	<p>- усне опитування та аналіз кейсів</p>
--	---	---

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи цінової політики у міжнародному бізнесі

Тема 1. Сутність та роль цінової політики в міжнародному бізнесі

Поняття ціни та її функції у міжнародній економіці. Цінова політика як інструмент конкурентної боротьби. Чинники, що впливають на формування цін на зовнішніх ринках. Види цін у міжнародній практиці.

Особливості формування цін у глобалізованій економіці. Вплив міжнародних організацій на цінову політику країн. Відмінності цінової політики в розвинених країнах та країнах, що розвиваються. Вплив валютних коливань на ціноутворення. Ризики розробки цінової політики на міжнародних ринках

Тема 2. Методи ціноутворення на зовнішніх ринках.

Класифікація методів ціноутворення: витратні, ринкові, нормативні, стратегічні. Витратний метод та його особливості у міжнародному бізнесі. Ринкові методи: конкурентоорієнтований та попитовоорієнтований. Інноваційні підходи (value-based pricing, динамічне ціноутворення).

Переваги витратних методів ціноутворення. Недоліки конкурентоорієнтованого методу. Застосування value-based pricing у міжнародних компаніях. Фактори вибору методу ціноутворення підприємством. Відмінності стратегічного ціноутворення від тактичного.

Змістовий модуль 2. Цінові стратегії підприємства на міжнародних ринках

Тема 3. Цінова еластичність попиту та її роль у формуванні цінової стратегії

Сутність та показники еластичності попиту. Методи визначення еластичності. Вплив цінової еластичності на доходи підприємства. Використання еластичності попиту у плануванні цінових стратегій.

Вплив еластичності попиту на конкурентоспроможність підприємства. Види еластичності попиту та їх значення. Визначення рівня еластичності для нового товару на ринку. Врахування еластичності у довгостроковій перспективі. Практичні приклади використання еластичності у міжнародному бізнесі.

Тема 4. Конкурентні стратегії в ціноутворенні

Стратегії лідерства за витратами, диференціації та фокусування. Особливості їх застосування на міжнародних ринках. Стратегії проникнення на ринок, "зняття вершків", нейтральне ціноутворення. Практика використання конкурентних стратегій глобальними компаніями.

Ризики стратегії «зняття вершків». Вибір оптимальної конкурентної стратегії. Відмінності стратегії проникнення на ринок у висококонкурентних галузях. Обмеження застосування стратегії лідерства за витратами. Комбінування різних стратегій ціноутворення глобальними компаніями.

Змістовий модуль 3. Теоретичні засади менеджменту витрат

Тема 5. Основи управління витратами у міжнародному бізнесі

Сутність та значення менеджменту витрат. Класифікація витрат: постійні, змінні, прямі, непрямі. Поняття точки беззбитковості. Взаємозв'язок між витратами, обсягом виробництва і прибутком.

Значення калькуляції собівартості у міжнародному бізнесі. Оптимізація змінних витрат підприємства. Контроль постійних витрат і його важливість. Використання точки беззбитковості у плануванні діяльності. Сучасні методи аналізу витрат у міжнародних компаніях.

Тема 6. Система контролю витрат на підприємстві

Механізми моніторингу витрат. Бюджетування як інструмент управління витратами. Система стандарт-костинг. Аналіз відхилень. Інформаційні системи для контролю витрат у міжнародних корпораціях.

Організація ефективного моніторингу витрат. Основні етапи процесу бюджетування. Переваги системи стандарт-костинг. Використання аналізу відхилень для управлінських рішень. Популярні програмні рішення для контролю витрат.

Розрахунок потреби в інвестиціях підприємства на основі аналізу витрат. Планування та контроль інвестиційної діяльності з використанням даних про витрати та бюджетування. Застосування методів прогнозування фінансових показників та інвестиційного ринку для управління витратами.

Змістовий модуль 4. Сучасні тенденції ціноутворення і витратного менеджменту у глобальній економіці

Тема 7. Інноваційні підходи до ціноутворення у цифрову епоху

Динамічне ціноутворення. Персоналізовані ціни. Онлайн-платформи та їх вплив на цінові стратегії. Використання великих даних (Big Data) для прогнозування попиту та ціноутворення.

Вплив динамічного ціноутворення на поведінку споживачів. Ризики персоналізованих цін для компанії. Інструменти Big Data у прогнозуванні попиту та ціноутворенні. Вплив цифрових платформ на конкуренцію. Відмінності інноваційних і традиційних методів ціноутворення.

Тема 8. Глобальні аспекти управління витратами

Особливості управління витратами в транснаціональних корпораціях. Оптимізація витрат у ланцюгах постачань. Аутсорсинг та офшоринг як інструменти зниження витрат.

Доцільність застосування аутсорсингу. Переваги і ризики офшорингу. Оптимізація витрат у глобальних ланцюгах постачань. Особливості управління витратами у різних країнах. Поєднання централізованого та децентралізованого управління витратами у транснаціональних корпораціях.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
Лекція 1-2	Тема 1. Сутність та роль цінової політики в міжнародному бізнесі Поняття ціни та її функції у міжнародній економіці. Цінова політика як інструмент конкурентної боротьби. Чинники, що впливають на формування цін на зовнішніх ринках. Види цін у міжнародній практиці.	4	1	щотижня
Практичне заняття 1-2	Тема 1. Сутність та роль цінової політики в міжнародному бізнесі Уявіть, що компанія «X» планує вихід на міжнародний ринок з високотехнологічним продуктом. Використовуючи наведену інформацію: - вартість виробництва одиниці товару 120 USD; - очікувана націнка для отримання прибутку 30%; - валютний курс на момент планування 1 USD = 40 UAH; - прогнозована інфляція в країні-імпортері 5%. Завдання: 1. Розрахуйте орієнтовну ціну продукту у валюті країни-імпортера. 2. Визначте, як зміна валютного курсу на +10% або -10% може вплинути на кінцеву ціну. 3. Проаналізуйте, які ризики для ціноутворення виникають через валютні коливання та інфляцію.	4	1	щотижня
Самостійна робота	Тема 1. Сутність та роль цінової політики в міжнародному бізнесі Особливості формування цін у глобалізованій економіці. Вплив міжнародних організацій на цінову політику країн. Відмінності цінової політики в розвинених країнах та країнах, що розвиваються. Вплив	9	14	щотижня

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

	валютних коливань на ціноутворення. Ризики розробки цінової політики на міжнародних ринках			
Лекція 3	Тема 2. Методи ціноутворення на зовнішніх ринках. Класифікація методів ціноутворення: витратні, ринкові, нормативні, стратегічні. Витратний метод та його особливості у міжнародному бізнесі. Ринкові методи: конкурентоорієнтований та попитувоорієнтований. Інноваційні підходи (value-based pricing, динамічне ціноутворення).	2	0,5	щотижня
Практичне заняття 3	Тема 2. Методи ціноутворення на зовнішніх ринках. Компанія «F» планує вихід на два зовнішні ринки з однаковим товаром. Вихідні дані: - витрати на виробництво одиниці 40 USD; - очікувана ціна продажу на ринку X 70 USD; - очікувана ціна продажу на ринку Y 60 USD; Основні конкуренти на ринку X продають товар по 65 USD, на ринку Y – по 55 USD Завдання: 1. Розрахуйте ціну продажу товару за витратним методом на обох ринках. 2. Проаналізуйте ринковий метод ціноутворення та запропонуйте ціни з урахуванням конкурентів. 3. Запропонуйте застосування value-based pricing та обґрунтуйте його для кожного ринку. 4. Визначте, які фактори слід врахувати при виборі методу ціноутворення на зовнішньому ринку. 5. Опишіть, як можна застосувати географічне ціноутворення для глобального маркетингу і наведіть приклад. 6. Складіть короткий план використання міжнародного тендерного ціноутворення для участі компанії «F» у глобальних закупівлях.	2	0,5	щотижня
Самостійна робота	Тема 2. Методи ціноутворення на зовнішніх ринках. Переваги витратних методів ціноутворення. Недоліки конкурентоорієнтованого методу. Застосування value-based pricing у міжнародних компаніях. Фактори вибору методу ціноутворення підприємством. Відмінності стратегічного ціноутворення від тактичного.	9	14	щотижня
Лекція 4-5	Тема 3. Цінова еластичність попиту та її роль у формуванні цінової стратегії Сутність та показники еластичності попиту. Методи визначення еластичності. Вплив цінової еластичності на доходи підприємства. Використання еластичності попиту у плануванні цінових стратегій.	4	1	щотижня
Практичне заняття 4-5	Тема 3. Цінова еластичність попиту та її роль у формуванні цінової стратегії Компанія «Z» продає продукт на міжнародному ринку. Відомі дані: - початкова ціна товару 100 USD; - кількість проданих одиниць при ціні 100 USD 5000 шт.; - кількість проданих одиниць при ціні 110 USD 4500 шт. Завдання: 1. Розрахуйте коефіцієнт цінової еластичності попиту за дуговим методом. 2. Визначте, чи є попит еластичним чи нееластичним, і поясніть, що це означає для доходів компанії. 3. Проаналізуйте, як зміна ціни вплине на виручку підприємства та запропонуйте оптимальну цінову стратегію.	4	1	щотижня

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

Самостійна робота	Тема 3. Цінова еластичність попиту та її роль у формуванні цінової стратегії Вплив еластичності попиту на конкурентоспроможність підприємства. Види еластичності попиту та їх значення. Визначення рівня еластичності для нового товару на ринку. Врахування еластичності у довгостроковій перспективі. Практичні приклади використання еластичності у міжнародному бізнесі.	9	14	щотижня
Лекція 6	Тема 4. Конкурентні стратегії в ціноутворенні Стратегії лідерства за витратами, диференціації та фокусування. Особливості їх застосування на міжнародних ринках. Стратегії проникнення на ринок, “зняття вершків”, нейтральне ціноутворення. Практика використання конкурентних стратегій глобальними компаніями.	2	0,5	щотижня
Практичне заняття 6	Тема 4. Конкурентні стратегії в ціноутворенні Компанія «А» планує вихід на два зовнішні ринки: - ринок Х висококонкурентний, споживачі чутливі до ціни; - ринок Y нішевий, споживачі готові платити більше за інноваційні характеристики товару. Завдання: 1. Визначте, яку конкурентну стратегію ціноутворення доцільно застосувати на кожному ринку. 2. Обґрунтуйте свій вибір з урахуванням ринкових умов, технологічності продукції та брендингу. 3. Запропонуйте можливе комбінування стратегій для глобальної компанії на обох ринках.	2	0,5	щотижня
Самостійна робота	Тема 4. Конкурентні стратегії в ціноутворенні Ризики стратегії «зняття вершків». Вибір оптимальної конкурентної стратегії. Відмінності стратегії проникнення на ринок у висококонкурентних галузях. Обмеження застосування стратегії лідерства за витратами. Комбінування різних стратегій ціноутворення глобальними компаніями.	9	14	щотижня
Лекція 7-8	Тема 5. Основи управління витратами у міжнародному бізнесі Сутність та значення менеджменту витрат. Класифікація витрат: постійні, змінні, прямі, непрямі. Поняття точки безбитковості. Взаємозв'язок між витратами, обсягом виробництва і прибутком.	4	1	щотижня
Практичне заняття 7-8	Тема 5. Основи управління витратами у міжнародному бізнесі Компанія «В» планує виробництво товару для міжнародного ринку. Вихідні дані: - постійні витрати 50 000 USD; - змінні витрати на одиницю 20 USD; - ціна продажу одиниці товару 50 USD. Завдання: 1. Розрахуйте точку безбитковості в одиницях продукції. 2. Визначте обсяг продажів, необхідний для отримання прибутку 30 000 USD. 3. Проаналізуйте, як збільшення змінних витрат на 10% вплине на точку безбитковості. 4. Визначте, які витрати (постійні чи змінні) можна оптимізувати в міжнародному бізнесі та запропонуйте конкретні методи оптимізації. 5. Розробіть короткі рекомендації щодо використання управлінського обліку та автоматизації для зниження виробничих витрат компанії «В».	4	1	щотижня

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

Самостійна робота	Тема 5. Основи управління витратами у міжнародному бізнесі Значення калькуляції собівартості у міжнародному бізнесі. Оптимізація змінних витрат підприємства. Контроль постійних витрат і його важливість. Використання точки беззбитковості у плануванні діяльності. Сучасні методи аналізу витрат у міжнародних компаніях.	9	13	<i>щотижня</i>
Лекція 9	Тема 6. Система контролю витрат на підприємстві Механізми моніторингу витрат. Бюджетування як інструмент управління витратами. Система стандарт-костинг. Аналіз відхилень. Інформаційні системи для контролю витрат у міжнародних корпораціях.	2	0,5	<i>щотижня</i>
Практичне заняття 9	Тема 6. Система контролю витрат на підприємстві Компанія «С» впроваджує систему контролю витрат. Вихідні дані: - бюджет на виробництво 200 000 USD; - фактичні витрати 215 000 USD; - стандартна собівартість одиниці продукції 50 USD; - вироблено одиниць 4 000. Завдання: 1. Розрахуйте відхилення фактичних витрат від бюджету. 2. Визначте відхилення від стандартної собівартості на одиницю продукції. 3. Проаналізуйте можливі причини відхилень і запропонуйте управлінські рішення для їх усунення. 4. Опишіть, які центри відповідальності можна створити на підприємстві для ефективного контролю витрат і які показники доцільно відстежувати. 5. Складіть короткий план використання бюджетування та стандарт-костингу для моніторингу витрат у міжнародній компанії. 6. Запропонуйте, які інформаційні системи або програмні рішення можна застосувати для автоматизації контролю витрат та внутрішнього аудиту.	2	0,5	<i>щотижня</i>
Самостійна робота	Тема 6. Система контролю витрат на підприємстві Організація ефективного моніторингу витрат. Основні етапи процесу бюджетування. Переваги системи стандарт-костинг. Використання аналізу відхилень для управлінських рішень. Популярні програмні рішення для контролю витрат.	9	13	<i>щотижня</i>
Лекція 10-11	Тема 7. Інноваційні підходи до ціноутворення у цифрову епоху Динамічне ціноутворення. Персоналізовані ціни. Онлайн-платформи та їх вплив на цінові стратегії. Використання великих даних (Big Data) для прогнозування попиту та ціноутворення.	4	1	<i>щотижня</i>
Практичне заняття 10-11	Тема 7. Інноваційні підходи до ціноутворення у цифрову епоху Компанія «D» продає продукти через онлайн-платформу. Вихідні дані: - початкова ціна товару 100 USD; - кількість переглядів сторінки товару на день 5 000; - конверсія на купівлю при поточній ціні 5%; - очікуване збільшення продажів при зниженні ціни на 10%: 20%. Завдання: 1. Розрахуйте, яку кількість продажів отримає компанія при динамічному ціноутворенні з урахуванням зниження ціни на 10%. 2. Проаналізуйте вплив динамічних цін на доходи	4	1	<i>щотижня</i>

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

	компанії. 3. Запропонуйте оптимальну стратегію алгоритмічного ціноутворення для максимізації прибутку. 4. Опишіть, як можна використати Big Data для прогнозування попиту та автоматичного оновлення цін у режимі реального часу. 5. Визначте можливі ризики впровадження персоналізованих цін та онлайн-цінової дискримінації для компанії на міжнародному ринку. 6. Складіть короткий план використання штучного інтелекту для оптимізації цінових рішень у глобальному бізнесі.			
Самостійна робота	Тема 7. Інноваційні підходи до ціноутворення у цифрову епоху Вплив динамічного ціноутворення на поведінку споживачів. Ризики персоналізованих цін для компанії. Інструменти Big Data у прогнозуванні попиту та ціноутворенні. Вплив цифрових платформ на конкуренцію. Відмінності інноваційних і традиційних методів ціноутворення.	9	13	<i>щотижня</i>
Лекція 12	Тема 8. Глобальні аспекти управління витратами Особливості управління витратами в транснаціональних корпораціях. Оптимізація витрат у ланцюгах постачань. Аутсорсинг та офшоринг як інструменти зниження витрат.	2	0,5	<i>щотижня</i>
Практичне заняття 12	Тема 8. Глобальні аспекти управління витратами Компанія «Е» є транснаціональною корпорацією та має виробничі підрозділи у трьох країнах: - країна А постійні витрати 100 000 USD, змінні витрати на одиницю 25 USD; - країна В постійні витрати 80 000 USD, змінні витрати на одиницю 30 USD; - країна С постійні витрати 120 000 USD, змінні витрати на одиницю 20 USD; - ціна продажу одиниці продукції на глобальному ринку 60 USD. Завдання: 1. Розрахуйте точку беззбитковості для кожного виробничого підрозділу. 2. Проаналізуйте, який підрозділ є найефективнішим за витратами і чому. 3. Запропонуйте заходи щодо оптимізації витрат у глобальних ланцюгах постачання. 4. Опишіть, як аутсорсинг та офшоринг можуть впливати на зниження витрат компанії, та зазначте можливі ризики цих рішень. 5. Визначте, як курсові коливання можуть вплинути на рівень витрат транснаціональної корпорації і запропонуйте методи мінімізації цих ризиків. 6. Складіть короткий план поєднання централізованого та децентралізованого управління витратами у транснаціональній корпорації для підвищення ефективності.	2	0,5	<i>щотижня</i>
Самостійна робота	Тема 8. Глобальні аспекти управління витратами Доцільність застосування аутсорсингу. Переваги і ризики офшорингу. Оптимізація витрат у глобальних ланцюгах постачань. Особливості управління витратами у різних країнах. Поєднання централізованого та децентралізованого управління витратами у транснаціональних корпораціях.	9	13	<i>щотижня</i>
Разом		120	120	

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/робіт и	Вид поточного контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання *	Усього балів
1	2	3	4	5
На початку аудиторного заняття протягом семестру	Бліц-опитування	Проміжний оглядовий зріз знань за темами минулих лекцій і практичних занять (до 10 хвилини): самостійне опрацювання теоретичного (рівень «відтворення» та «розуміння») та практичного (рівень «застосування» та «створення») навчального матеріалу; формат - групові та індивідуальні завдання, обговорення та дискусія.	Передбачає надання повних відповідей і доповнень; спонукає здобувачів до систематичної самостійної роботи при підготовці до поточних занять; активізує абстрактне мислення із застосуванням методу аналізу та синтезу; не передбачає бального оцінювання.	-
Поточний контроль				
Змістовий модуль 1				
Лекція №1-2	Тестування за змістовим модулем 1	Перевірка рівня теоретичної складової сформованих РН 11, РН 15, РН 17, РН 20 за матеріалом лекції №1. Питання для підготовки: Поняття ціни та її функції у міжнародній економіці. Цінова політика як інструмент конкурентної боротьби. Чинники, що впливають на формування цін на зовнішніх ринках. Види цін у міжнародній практиці. Особливості формування цін у глобалізованій економіці. Вплив міжнародних організацій на цінову політику країн. Відмінності цінової політики в розвинених країнах та країнах, що розвиваються. Вплив валютних коливань на ціноутворення. Ризики розробки цінової політики на міжнародних ринках <i>Перелік тестових питань для самопідготовки розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i>	Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість рівнозначних питань – 10. Застосовується шкала переведення кількості правильних відповідей у бали з діапазону 0-5: – незадовільний рівень: 0-2 – 0 балів (не зараховано); – достатній рівень (60% - 100% від максимального балу): 3-10 – 3, 4, 5 балів (зараховано), а саме: 3-5 – 3 бали; 6-8 – 4 бали; 9-10 – 5 балів. <i>Тест розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i>	5
Практичне заняття 1-2	Практичне завдання 1	Перевірка рівня практичної складової сформованих РН 11, РН 15, РН 17, РН 20 за матеріалом змістового модуля 1. Повністю виконане завдання передбачає розрахунок орієнтовної ціни продукту у валюті країни-імпортера з урахуванням вартості виробництва та прибутку, аналіз впливу змін валютного курсу та інфляції, а також	Практичне завдання оцінюється комплексно максимально у 5 балів: – незадовільний рівень – 0 балів (не зараховано); – достатній рівень (60% - 100% від максимального балу) – 3-5 балів (зараховано).	5

		<p>визначення ризиків для ціноутворення, пов'язаних із коливаннями валютного курсу та рівнем інфляції.</p> <p><i>Перелік завдань, методичні рекомендації та вимоги щодо виконання та оформлення розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i></p>		
Лекція №3	Тестування за змістовим модулем 1	<p>Перевірка рівня теоретичної складової сформованих РН 11, РН 15, РН 17 за матеріалом лекції №2. Питання для підготовки:</p> <p>Класифікація методів ціноутворення: витратні, ринкові, нормативні, стратегічні. Витратний метод та його особливості у міжнародному бізнесі. Ринкові методи: конкурентоорієнтований та попитувоорієнтований. Інноваційні підходи (value-based pricing, динамічне ціноутворення). Переваги витратних методів ціноутворення. Недоліки конкурентоорієнтованого методу. Застосування value-based pricing у міжнародних компаніях. Фактори вибору методу ціноутворення підприємством. Відмінності стратегічного ціноутворення від тактичного.</p> <p><i>Перелік тестових питань для самопідготовки розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i></p>	<p>Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість рівнозначних питань – 10. Застосовується шкала переведення кількості правильних відповідей у бали з діапазону 0-5:</p> <p>– незадовільний рівень: 0-2 – 0 балів (не зараховано);</p> <p>– достатній рівень (60% - 100% від максимального балу): 3-10 – 3, 4, 5 балів (зараховано), а саме: 3-5 – 3 бали; 6-8 – 4 бали; 9-10 – 5 балів.</p> <p><i>Тест розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i></p>	5
Змістовий модуль 2				
Лекція №4-5	Тестування за змістовим модулем 2	<p>Перевірка рівня теоретичної складової сформованих РН 11, РН 15, РН 17 за матеріалом лекції №4-5. Питання для підготовки:</p> <p>Сутність та показники еластичності попиту. Методи визначення еластичності. Вплив цінової еластичності на доходи підприємства. Використання еластичності попиту у плануванні цінових стратегій. Вплив еластичності попиту на конкурентоспроможність підприємства. Види еластичності попиту та їх значення. Визначення рівня еластичності для нового товару на ринку. Врахування еластичності у довгостроковій перспективі. Практичні приклади використання еластичності у міжнародному бізнесі.</p>	<p>Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість рівнозначних питань – 10. Застосовується шкала переведення кількості правильних відповідей у бали з діапазону 0-5:</p> <p>– незадовільний рівень: 0-2 – 0 балів (не зараховано);</p> <p>– достатній рівень (60% - 100% від максимального балу): 3-10 – 3, 4, 5 балів (зараховано), а саме: 3-5 – 3 бали; 6-8 – 4 бали; 9-10 – 5 балів.</p> <p><i>Тест розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i></p>	5

		<i>Перелік тестових питань для самопідготовки розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i>		
Практичне заняття 4-5	Практичне завдання 2	Перевірка рівня практичної складової сформованих РН 11, РН 17, РН 20 за матеріалом змістового модуля 2. Повністю виконане завдання передбачає розрахунок коефіцієнта цінової еластичності попиту, оцінку впливу цінових змін на доходи компанії, визначення, чи є попит еластичним чи нееластичним, та розробку оптимальної цінової стратегії на міжнародному ринку. <i>Перелік завдань, методичні рекомендації та вимоги щодо виконання та оформлення розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i>	Практичне завдання оцінюється комплексно максимально у 5 балів: – незадовільний рівень – 0 балів (не зараховано); – достатній рівень (60% - 100% від максимального балу) – 3-5 балів (зараховано).	5
Лекція №6	Тестування за змістовим модулем 2	Перевірка рівня теоретичної складової сформованих РН 11, РН 15, РН 17 за матеріалом лекції №6. Питання для підготовки: Стратегії лідерства за витратами, диференціації та фокусування. Особливості їх застосування на міжнародних ринках. Стратегії проникнення на ринок, «зняття вершків», нейтральне ціноутворення. Практика використання конкурентних стратегій глобальними компаніями. Ризики стратегії «зняття вершків». Вибір оптимальної конкурентної стратегії. Відмінності стратегії проникнення на ринок у висококонкурентних галузях. Обмеження застосування стратегії лідерства за витратами. Комбінування різних стратегій ціноутворення глобальними компаніями. <i>Перелік тестових питань для самопідготовки розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i>	Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість рівнозначних питань – 10. Застосовується шкала переведення кількості правильних відповідей у бали з діапазону 0-5: – незадовільний рівень: 0-2 – 0 балів (не зараховано); – достатній рівень (60% - 100% від максимального балу): 3-10 – 3, 4, 5 балів (зараховано), а саме: 3-5 – 3 бали; 6-8 – 4 бали; 9-10 – 5 балів. <i>Тест розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i>	5
Змістовий модуль 3				
Лекція №7-8	Тестування за змістовим модулем 3	Перевірка рівня теоретичної складової сформованих РН 11, РН 17, РН 20 за матеріалом лекції №7-8. Питання для підготовки:	Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість рівнозначних питань – 10. Застосовується шкала переведення кількості правильних відповідей у	5

		<p>Сутність та значення менеджменту витрат. Класифікація витрат: постійні, змінні, прямі, непрямі. Поняття точки безбитковості. Взаємозв'язок між витратами, обсягом виробництва і прибутком. Значення калькуляції собівартості у міжнародному бізнесі. Оптимізація змінних витрат підприємства. Контроль постійних витрат і його важливість. Використання точки безбитковості у плануванні діяльності. Сучасні методи аналізу витрат у міжнародних компаніях.</p> <p><i>Перелік тестових питань для самопідготовки розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i></p>	<p>бали з діапазону 0-5: – незадовільний рівень: 0-2 – 0 балів (не зараховано); – достатній рівень (60% - 100% від максимального балу): 3-10 – 3, 4, 5 балів (зараховано), а саме: 3-5 – 3 бали; 6-8 – 4 бали; 9-10 – 5 балів.</p> <p><i>Тест розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i></p>	
Практичне заняття 7-8	Практичне завдання 3	<p>Перевірка рівня практичної складової сформованих РН 11, РН 17, РН 20 за матеріалом змістового модуля 3.</p> <p>Повністю виконане завдання передбачає розрахунок точки безбитковості та обсягу продажів для отримання цільового прибутку, аналіз впливу змін змінних витрат на фінансові показники компанії, визначення можливостей оптимізації постійних і змінних витрат та розробку рекомендацій щодо використання управлінського обліку та автоматизації для зниження виробничих витрат у міжнародному бізнесі.</p> <p><i>Перелік завдань, методичні рекомендації та вимоги щодо виконання та оформлення розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i></p>	<p>Практичне завдання оцінюється комплексно максимально у 5 балів: – незадовільний рівень – 0 балів (не зараховано); – достатній рівень (60% - 100% від максимального балу) – 3-5 балів (зараховано).</p>	5
Лекція №9	Тестування за змістовим модулем 3	<p>Перевірка рівня теоретичної складової сформованих РН 11, РН 15, РН 17 за матеріалом лекції №9. Питання для підготовки:</p> <p>Механізми моніторингу витрат. Бюджетування як інструмент управління витратами. Система стандарт-костинг. Аналіз відхилень. Інформаційні системи для контролю витрат у міжнародних корпораціях. Організація ефективного моніторингу витрат. Основні етапи процесу бюджетування. Переваги системи стандарт-костинг. Використання аналізу відхилень для управлінських рішень. Популярні програмні рішення для</p>	<p>Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість рівнозначних питань – 10. Застосовується шкала переведення кількості правильних відповідей у бали з діапазону 0-5: – незадовільний рівень: 0-2 – 0 балів (не зараховано); – достатній рівень (60% - 100% від максимального балу): 3-10 – 3, 4, 5 балів (зараховано), а саме: 3-5 – 3 бали; 6-8 – 4 бали; 9-10 – 5 балів.</p> <p><i>Тест розміщено в профілі даної</i></p>	5

		контролю витрат. <i>Перелік тестових питань для самопідготовки розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i>	<i>дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i>	
Змістовий модуль 4				
Лекція №10-11	Тестування за змістовим модулем 4	Перевірка рівня теоретичної складової сформованих РН 11, РН 15, РН 17, РН 20 за матеріалом лекції №10-11. Питання для підготовки: Динамічне ціноутворення. Персоналізовані ціни. Онлайн-платформи та їх вплив на цінові стратегії. Використання великих даних (Big Data) для прогнозування попиту та ціноутворення. Вплив динамічного ціноутворення на поведінку споживачів. Ризики персоналізованих цін для компанії. Інструменти Big Data у прогнозуванні попиту та ціноутворенні. Вплив цифрових платформ на конкуренцію. Відмінності інноваційних і традиційних методів ціноутворення. <i>Перелік тестових питань для самопідготовки розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i>	Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість рівнозначних питань – 10. Застосовується шкала переведення кількості правильних відповідей у бали з діапазону 0-5: – незадовільний рівень: 0-2 – 0 балів (не зараховано); – достатній рівень (60% - 100% від максимального балу): 3-10 – 3, 4, 5 балів (зараховано), а саме: 3-5 – 3 бали; 6-8 – 4 бали; 9-10 – 5 балів. <i>Тест розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i>	5
Практичне заняття 10-11	Практичне завдання 4	Перевірка рівня практичної складової сформованих РН 11, РН 15, РН 17, РН 20 за матеріалом змістового модуля 4. Повністю виконане завдання передбачає розрахунок кількості продажів при динамічному ціноутворенні, аналіз впливу змін цін на доходи компанії, розробку оптимальної стратегії алгоритмічного ціноутворення, оцінку ризиків персоналізованих цін і онлайн-цінової дискримінації, а також формування плану використання Big Data і штучного інтелекту для прогнозування попиту та автоматичного оновлення цін у режимі реального часу. <i>Перелік завдань, методичні рекомендації та вимоги щодо виконання та оформлення розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i>	Практичне завдання оцінюється комплексно максимально у 5 балів: – незадовільний рівень – 0 балів (не зараховано); – достатній рівень (60% - 100% від максимального балу) – 3-5 балів (зараховано).	5
Лекція №12		Перевірка рівня теоретичної складової сформованих РН 11, РН	Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість	5

		<p>15, РН 17 за матеріалом лекції №12. Питання для підготовки: Особливості управління витратами в транснаціональних корпораціях. Оптимізація витрат у ланцюгах постачань. Аутсорсинг та офшоринг як інструменти зниження витрат. Доцільність застосування аутсорсингу. Переваги і ризики офшорингу. Оптимізація витрат у глобальних ланцюгах постачань. Особливості управління витратами у різних країнах. Поєднання централізованого та децентралізованого управління витратами у транснаціональних корпораціях.</p> <p><i>Перелік тестових питань для самопідготовки розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i></p>	<p>рівнозначних питань – 10. Застосовується шкала переведення кількості правильних відповідей у бали з діапазону 0-5: – незадовільний рівень: 0-2 – 0 балів (не зараховано); – достатній рівень (60% - 100% від максимального балу): 3-10 – 3, 4, 5 балів (зараховано), а саме: 3-5 – 3 бали; 6-8 – 4 бали; 9-10 – 5 балів.</p> <p><i>Тест розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i></p>	
Усього поточний контроль	12			60
Підсумковий контроль				
Залік	Підсумкове тестове завдання	<p>Перевірка рівня теоретичної складової сформованих програмних результатів навчання РН 11, РН 15, РН 17, РН 20 здійснюється комплексно відповідно до змісту навчальної дисципліни (розділ 3). Теоретичне завдання представлено у форматі комплексного тесту, до якого включено 20 рівнозначних тестових питань з тем усіх змістових модулів. Тестування передбачає відповідь на теоретичні питання (вірною є лише один з альтернативних варіантів відповідей).</p> <p><i>Перелік тестових питань для самопідготовки розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i></p>	<p>Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість рівнозначних питань – 20. Застосовується шкала переведення кількості правильних відповідей у бали з діапазону 0-20: – незадовільний рівень: 0-11 – 0 балів (не зараховано); – достатній рівень (60% - 100% від максимального балу): 12-14 – 12-14 балів; 15-17 – 15-17 балів; 18-20 – 18-20 балів.</p> <p><i>Тестове завдання розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i></p>	20
	Практичне завдання	<p>Перевірка рівня практичної складової сформованих програмних результатів навчання РН 11, РН 15, РН 17, РН 20 здійснюється комплексно відповідно до змісту навчальної дисципліни (розділ 3) та передбачає розв'язування ситуаційного завдання.</p> <p><i>Ситуаційне завдання розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i></p>	<p>Ситуаційна задача оцінюється максимально у 20 балів з урахуванням логічності та повноти відповіді на запитання щодо змісту, правил, обґрунтованості висновків тощо: – незадовільний рівень – 0 балів (не зараховано); – прийнятний рівень (35% - 59% від максимального балу) – 7-11 балів (зараховано умовно); – достатній рівень (60% - 100% від максимального балу) – 12-20 балів</p>	20

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

			(зараховано).	
Усього підсумковий контроль	2			40

**Засоби діагностики рівня досягнення результатів навчання дисципліни та критерії оцінювання контрольних заходів.*

Тестування. Поточне та підсумкове оцінювання теоретичних завдань здійснюється у формі тестування з використанням платформи дистанційного навчання СЕЗН ЗНУ Moodle відповідно до календарного графіку поточних і підсумкового контролів. Проходження тестів відбувається після ідентифікації здобувача через його персональний аккаунт на сторінці дисципліни при увімкненому відео-режимі Zoom- конференції за умови дистанційної присутності викладача та передбачає обмежену у часі відповідь на теоретичні питання: для поточних контролів (Тести 1-8) – до 20 хвилин, як правило, або під час лекційного заняття перед завершенням поточного змістового модуля, або під час консультації за встановленим графіком; для підсумкового (екзаменаційного) тесту – до 50 хвилин під час підсумкового контролю за складеним розкладом.

Процедура оцінювання практичних завдань.

Оцінюванню підлягає виконання здобувачами практичних завдань для кожного змістового модуля під час аудиторних практичних занять і поза аудиторної самостійної роботи. Кожне практичне завдання виконується по мірі опанування здобувачем матеріалу тем відповідного змістового модуля, оформлюється у вигляді файлів MS Word, здається на перевірку через персональний аккаунт у профілі цієї дисципліни в СЕЗН ЗНУ Moodle та після позитивного відгуку викладача захищається у передбачений спосіб (на практичному занятті та/або консультації). Якщо відгук має критичні зауваження з боку викладача, то робота з відповідними коментарями повертається здобувачеві на доопрацювання. Обов'язковою умовою зарахування роботи є усна перевірна комунікація «здобувач-викладач». У разі дистанційного навчання, захист робіт відбувається з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема при увімкненому відео-режимі Zoom-конференції.

Критерії оцінювання практичних завдань:

5 балів – роботу виконано самостійно та правильно, в повному обсязі із застосуванням раціональних методів; роботу здано на перевірку своєчасно, оформлено охайно; відповіді на запитання, зокрема уточнюючі, при захисті роботи повні та аргументовані, наявні змістовні висновки та ілюстративні приклади;

4 бали – роботу виконано самостійно, в повному обсязі, загалом правильно, але містять незначні помилки; роботу здано на перевірку своєчасно, оформлення має несуттєві зауваження; відповіді на запитання при захисті роботи в цілому повні з незначними недоліками;

3 бали – роботу виконано самостійно, в повному обсязі, загалом правильно, але наявні окремі помилки (наприклад, логічні); роботу здано на перевірку не своєчасно, але без порушення семестрового графіку освітнього процесу поточного навчального семестру; зміст роботи не структуровано, робота оформлена в межах вимог, але має виражений копійчастий характер/ містять ознаки використання ШІ; відповіді на запитання, зокрема уточнюючі та додаткові, при захисті роботи не повні або відсутні;

0 балів – роботу не виконано або виконано не самостійно з порушенням принципів академічної доброчесності, зокрема виконано інший варіант завдання, та/або не в повному обсязі; наявні численні арифметичні та змістовні помилки у розрахунках; роботу здано на перевірку з порушенням семестрового графіку освітнього процесу поточного навчального семестру; оформлення роботи не відповідає вимогам, відсутній додаток з розрахунками в таблицях MS Excel; при захисті роботи студент не володіє навчальним матеріалом та/або відповіді на запитання відсутні.

Додаткові (заохочувальні) бали – до 10 балів.

Бальна система стимулювання позааудиторної навчально-наукової активності здобувачів - це система додаткових балів, яку введено з метою заохочування здобувачів до планомірної, систематичної роботи з поглибленого опанування теоретичним матеріалом і стимулювання їх до творчого підходу та креативного мислення під час розв'язання практичних завдань, які передбачено цією дисципліною.

Позааудиторна навчально-наукова активність здобувача є однією із форм самоосвіти (неформальна/інформальна) при формуванні результатів навчання цієї дисципліни та має бути підтверджена відповідним документом (диплом, сертифікат, свідоцтво тощо). Зміст поза аудиторних навчально-наукових активностей, за які можуть нараховуватися додаткові (заохочувальні) бали, повинні *корелювати з результатами навчання дисципліни*, зокрема за такі підтверджені види діяльності:

- участь у студентських олімпіадах;
- представлення результатів науково- дослідних робіт здобувача на студентських конкурсах, конференціях;
- наявність власних розробок і підготовленої роботи та презентації в частині науково-дослідних та прикладних досліджень, які проводяться викладачем навчальної дисципліни та відповідають її спрямуванню;
- участь у програмах здобуття неформальної/інформальної освіти (онлайн-курси, розміщені на відкритих навчальних платформах, воркшопи, вебінари, майстер-класи, тренінги тощо - за наявності відповідних сертифікатів);
- інші види та форми активностей у контексті змісту та РН дисципліни.

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Силабус навчальної дисципліни

Якщо результати навчання (знання й уміння), отримані здобувачем під час самоосвіти, відповідають повністю або частково корелюють (неповні, схожі, але зі спорідненої галузі знань тощо) із РН дисципліни, які перевіряються поточними контролями певного змістового модуля, викладач має право оцінити їх при складанні здобувачем з урахуванням цих додаткових балів, але не перевищуючи максимальний бал за цей поточний контроль відповідно до критеріїв оцінювання. Отримані додаткові бали додаються *понад тих балів*, які здобувач може отримати, виконавши всі обов'язкові види робіт і склавши усі поточні контроли, - ці додаткові бали можуть стати вирішальними для отримання більш високої оцінки за весь курс! Тому, **НАПОЛЕГЛИВО РЕКОМЕНДУЄМО** здобувачеві скористатися цією нагодою та підвищити свій загальний бал (*максимально до 10 балів*), отриманий після виконання всіх обов'язкових видів контрольних заходів. Результати неформальної / інформальної освіти зараховуються згідно «Положення Запорізького національного університету про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти» (<https://surl.li/okfueu>).

Підсумковий контроль.

До підсумкового семестрового контролю допускаються здобувачі, яким на дату консультації перед цим контролем зараховано поточні контрольні заходи з усіх змістових модулів. Інакше, здобувач ліквідує існуючу поточну заборгованість на консультаціях і може бути допущений до підсумкового контролю за складеним графіком, узгодженим з екзаменатором та деканатом.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі заліку: здобувач проходить екзаменаційний тест на платформі СЕЗН ЗНУ Moodle та розв'язує ситуаційну задачу, включені в екзаменаційний білет, письмово готує відповіді на завдання білету та усно висвітлює свої відповіді екзаменатору.

Бальне оцінювання відповідей здобувача щодо розв'язку ситуаційної задачі враховує диференційований рівень розуміння (РР) ним опанованого навчального матеріалу на основі таксономії SOLO (Structure of the Observed Learning Outcomes - Структура результатів навчання, які можна спостерігати (як поведінку)), що дозволяє релевантно оцінити рівень сформованості практичної складової програмних результатів навчання (рекомендація МОНУ, лист №1/9-344 від 24.06.2020, <https://surl.li/uld1bv>):

- РР 1: «не знати / не розуміти» - 0 балів (*не зараховано*);
- РР 1+: «частково впоратися із завданням» - 7-11- балів (*зараховано умовно*);
- РР 2: «назвати / розпізнати / виконати дії» - 12 балів (*зараховано*);
- РР 3: «виконати послідовність дій / описувати» - 13-14 балів (*зараховано*);
- РР 4: «порівняти / показати зв'язки» - 14-15 балів (*зараховано*);
- РР 4+: «обґрунтувати / аналізувати» - 16-17 балів (*зараховано*);
- РР 5: «теоретизувати / генерувати гіпотези» - 18-19 балів (*зараховано*);
- РР 5+: «абстрагувати / створювати / формулювати» - 20 балів (*зараховано*).

Практичне завдання підсумкового контролю зараховується здобувачеві, якщо при відповіді на завдання продемонстровано рівень розуміння навчального матеріалу не нижче «РР 2».

Підсумковий контроль вважається *пройденим успішно*, якщо здобувачеві зараховано теоретичне (тестування) та практичне завдання, бали за які підсумовуються і він отримує від 24 до 40 балів, *інакше* бали за іспит не додаються до семестрової оцінки (вважаються рівними нулю), а *підсумкова оцінка із дисципліни є незадовільною*.

Загальна семестрова бальна оцінка за дисципліну складається як сума бальних оцінок за всі поточні контроли з усіх змістових модулів (з урахуванням додаткових балів за навчально-наукову активність) та за підсумковий контроль і не може перевищувати **100 балів**. Бальна оцінка переводиться у **національну** шкалу та шкалу ECTS.

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)	3 (задовільно)	
D	70 – 74 (задовільно)		
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

Основна:

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Силабус навчальної дисципліни

1. Менеджмент міжнародного бізнесу в умовах Індустрії 4.0 : колективна монографія / за заг. ред. Д. Т. Бікулова, О. М. Олійника. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. 424 с.
2. Міжнародна економіка : навч. посіб. / авт.: С. В. Фомішин, А. П. Румянцев, О. М. Дудченко, О. Є. Лугінін, Л. О. Бетехтіна, М. С. Гамов, М. В. Гудзь, А. О. Єгоров, В. І. Благодатний, Ю. Є. Кирилов, Н. В. Радванська, Я. С. Ларіна, А. В. Рибчук, М. Урбанец та ін.; за ред. С. В. Фомішина. Львів : Новий Світ-2000, 2021. 445 с.
3. Міжнародна логістика : електронний підручник / за наук. ред. професора О. М. Сохацької. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 370 с.
4. Окландер М.А., Чукурна О.П. Маркетингова цінова політика: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 284 с.
5. Сучасні вектори розвитку менеджменту міжнародного бізнесу : колективна монографія / за заг. ред. Д. Т. Бікулова, О. М. Олійника. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2023. 446 с.
6. Ціни і ціноутворення: Підручник. За ред. А. В. Непрана, І. А. Дмитрієва. Харків: ПП Іванченка, 2024. 446 с.

Додаткова:

1. Бучнев М.М. Маркетингове ціноутворення : навчальний посібник / М.М. Бучнев. Київ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2023. 134 с.: іл., табл.
2. Даниленко В.І., Дядик Т.В. Тенденції розвитку ринку праці Полтавського регіону. *Економіка і організація управління*. Випуск 3 (43) 2021. С. 147-156. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/11130>
3. Даниленко В.І., Дядик Т.В., Дикопавленко В.М. Ціни та чинники маркетингової цінової політики в агробізнесі. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. Випуск 4 (31) 2021. С. 58-64. URL: http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/31_2021/11.pdf.
4. Макаренко Н.О., Лищенко М.О. Маркетингове ціноутворення. Теоретичні основи: навч. посіб. Буринь: ПП «Буринська районна друкарня», 2020. 129 с.
5. Матвеева Н.М., Славута О.І. Управління витратами : навч. посібник; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків :ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. 157 с.
6. Мельник Л. Г., Старченко Л. В., Карінцева О. І. Маркетингова цінова політика: Навчальний посібник. Суми: ТОВ «ВТД «Університетська книга», 2020. 240 с.
7. Саєнсус М. А., Беспалов В. М., Кочевой М. М., Обнявко О. В., Тарасова К. І., Сало Я. В., Васильченко К. Г. Маркетингове ціноутворення в онлайн-середовищі: особливості та стратегії на цифрових ринкових просторах. *Наукові перспективи*. 2024. № 4 (46). С. 769-780.
8. Чернікова Н.М., Вертелецька Н.Р., Єрмак М.С. Управління витратами як інструмент забезпечення конкурентних переваг: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції: “Менеджмент XXI століття: глобалізаційні виклики. М. Полтава, 18 травня 2023 року, С. 54 - 57.
9. Tianyi C., Ying G. Research on Pricing Strategies of Chinese E-Business Platforms Based on Game Theory. *Advances in Economics, Business and Management Research*. 2021. Vol. 203. P. 2534-2539.

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека ім. В.І. Вернадського URL: www.nbuv.gov.ua/
2. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Державна фіскальна служба України. URL: <http://sfs.gov.ua/>
4. Кабінет міністрів України. URL : <http://www.min.gov.ua>
5. Міністерство фінансів України <https://mof.gov.ua/uk/>
6. Нормативно-правова база URL: України <http://zakon3.rada.gov.ua/>
7. Офіційний сайт Міжнародної торгової палати. URL: <http://www.iccwbo.org/>.

7. Регуляції і політики курсу

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності

Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Силабус навчальної дисципліни

(перекладування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

Виконавці індивідуальних дослідницьких завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності.

Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перекладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем.

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел:

Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Цифрова повнотекстова база даних англomовної наукової періодики JSTOR: <https://www.jstor.org/>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (термінологічних диктантів, контрольних робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перекладання.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle.

Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт, коди доступу до сесій у CiscoWebex та ін. – регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам».

Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу damir.bikulov@icloud.com. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА 2025-2026 н.р. доступний за адресою: https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/1635.ukr.html.

НАВЧАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ <https://lnk.ua/gk4x2wkVy>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (у тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Процедура повторного вивчення визначається [Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: https://lnk.ua/9MVwgEpVz](https://lnk.ua/9MVwgEpVz).

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://lnk.ua/EYNg6GpVZ>.

Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://lnk.ua/QRVdWGwe3>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://lnk.ua/3R4avGqeJ>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua
Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Спеціалізована допомога: (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://lnk.ua/5pVJr17VP>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <https://library.znu.edu.ua/>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (СЕЗН ЗНУ): <https://moodle.znu.edu.ua/>.

Посилання для відновлення паролю: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <https://sites.znu.edu.ua/child-advance/>.